

Otázky a odpovede týkajúce sa uplatňovania nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom

1 Úvod

Európsky parlament a Rada prijali 25. októbra 2011 nariadenie (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom (ďalej len „nariadenie o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom“). Daným nariadením sa upravujú existujúce ustanovenia o označovaní potravín v Únii s cieľom umožniť spotrebiteľom, aby sa rozhodovali na základe informácií a bezpečne používali potraviny, a súčasne zabezpečiť voľný pohyb legálne vyrábaných a na trh umiestňovaných potravín.

Nariadenie nadobudlo účinnosť 12. decembra 2011. Uplatňuje sa od 13. decembra 2014 s výnimkou ustanovení týkajúcich sa označenia výživovej hodnoty, ktoré sa uplatňujú od 13. decembra 2016.

Generálne riaditeľstvo Komisie pre zdravie a ochranu spotrebiteľa na základe neformálneho pracovného postupu zriadilo pracovnú skupinu s odborníkmi z členských štátov s cieľom poskytnúť odpovede na sériu otázok týkajúcich sa uplatňovania nariadenia.

Cieľom tohto dokumentu je pomôcť všetkým účastníkom potravinového reťazca, ako aj príslušným vnútroštátnym orgánom lepšie porozumieť nariadeniu o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom a správne ho uplatňovať. Nemá však formálne právne postavenie a v prípade sporu nesie výhradnú zodpovednosť za výklad tohto právneho predpisu Súdny dvor Európskej únie.

2 Všeobecné označovanie

2.1 *Dostupnosť a umiestnenie povinných informácií o potravinách (články 6, 8, 12, 13 a 37 nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom)*

2.1.1 **Ak ide o balené potraviny, povinné informácie o potravinách musia byť uvedené na obale alebo na pripojenej etikete. Aký druh etikiet sa môže použiť na tento účel?**

Ak ide o balené potraviny, povinné informácie o potravinách musia byť uvedené priamo na obale alebo na pripojenej etikete. Pojem etiketa sa vymedzuje ako akákoľvek visačka, značka, známka, obrázkový alebo iný opisný materiál napísaný, vytlačený, šablónou natlačený, vyznačený, vyrazený alebo natlačený na obal alebo nádobu potravín alebo k nemu pripojený.

Etikety musia byť ľahko viditeľné, jasne čitateľné a v prípade potreby nezmazateľné. Povinné údaje o potravinách nemožno žiadnym spôsobom skrývať, zakrývať, odvádzať od nich pozornosť, ani ich nemožno narušiť iným textom alebo obrázkami či iným rušivým materiálom. Etikety preto nesmú byť ľahko odstrániteľné, aby sa tak neohrozila dostupnosť alebo prístupnosť povinných údajov o potravinách pre spotrebiteľov. Navyše s cieľom zabezpečiť, aby prevádzkovatelia potravinárskych podnikov využívali priestor dostupný na etiketách potravín vyváženým spôsobom, sa v právnych predpisoch vyžaduje, aby sa nepovinné informácie o potravinách nezobrazovali na úkor priestoru, ktorý je k dispozícii pre povinné informácie o potravinách.

Môžu sa použiť všetky druhy etikiet, ktoré spĺňajú uvedené kritériá. Ak ide o brožúrkové etikety pripojené k obalu možno v jednotlivých prípadoch vykonať posúdenie s cieľom zistiť, či sú splnené všeobecné požiadavky na dostupnosť a umiestnenie povinných informácií. Osobitnú pozornosť treba venovať otázke, či sú informácie o potravinách uvedené na takomto druhu etikiet dobre viditeľné.

2.1.2 **Ak ide o viackusové balenia pozostávajúce z jednotlivito balených položiek, ktoré výrobcovia predávajú veľkoobchodníkom/maloobchodníkom, je potrebné uvádzať povinné údaje vyžadované podľa článkov 9 a 10 nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom na každej jednotlivito balenej položke?**

Tento postup sa týka etapy pred predajom konečnému spotrebiteľovi, do ktorej nie je zahrnutý predaj/dodanie zariadeniam spoločného stravovania. V takom prípade sa povinné údaje vyžadované podľa článkov 9 a 10 nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom uvádzajú na jednom z týchto miest:

- na balení [t. j. na samotnom viackusovom balení] alebo
- na pripojenej etikete alebo

- v obchodných dokladoch k potravinám, ak možno zaručiť, že takéto doklady budú sprevádzajú potraviny, ktorých sa týkajú, alebo boli zaslané vopred alebo zároveň s dodávkou. V uvedených prípadoch sa však na vonkajšom obale, v ktorom sa balené potraviny prezentujú pri umiestnení na trh, musia uvádzať tieto údaje:
 - názov potraviny;
 - dátum minimálnej trvanlivosti alebo dátum spotreby;
 - všetky osobitné podmienky skladovania a/alebo podmienky použitia;
 - meno alebo obchodné meno a adresa príslušného prevádzkovateľa potravinárskeho podniku.

Preto nie je potrebné označovať každú jednotlivo balenú položku.

Ak sa však veľkoobchodník/maloobchodník rozhodne predávať konečnému spotrebiteľovi jednotlivo balené položky, musí zabezpečiť, aby sa na každej z nich uvádzali povinné údaje vyžadované podľa článkov 9 a 10 nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom na základe informácií uvedených na balení alebo na pripojenej etikete alebo na sprievodných obchodných dokladoch.

2.1.3 Kde sa majú uvádzať povinné údaje vyžadované podľa článkov 9 a 10 nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ak ide o viackusové balenie, ktoré je predávané zariadeniam spoločného stravovania v súvislosti s článkom 8 ods.7 uvedeného nariadenia a ktoré pozostáva z jednotlivo balených položiek?

Ak ide o viackusové balenie predávané zariadeniam spoločného stravovania, ktoré pozostáva z jednotlivo balených položiek, povinné údaje sa musia uvádzať priamo na viackusovom balení alebo na pripojenej etikete.

Ak však jednotlivo balené položky (v rámci viackusového balenia) predstavujú predajné jednotky určené konečnému spotrebiteľovi, povinné informácie sa musia uvádzať aj na každej jednotlivej položke.

Ak je najväčšia plocha týchto jednotlivých položiek menšia ako 10 cm², stačí, ak sa na balení alebo etikete povinne uvedú tieto povinné informácie:

- názov potraviny;
- akákoľvek zložka alebo technologická pomocná látka uvedená v prílohe II alebo akákoľvek zložka alebo technologická pomocná látka odvodená z látky alebo výrobku uvedeného v prílohe II, ktorá spôsobuje alergie alebo neznášanlivosť a ktorá sa používa pri výrobe alebo príprave potraviny, pričom sa nachádza aj v konečnom výrobku, aj keď v pozmenenom stave;
- netto množstvo potraviny;
- dátum minimálnej trvanlivosti alebo dátum spotreby;

Zoznam zložiek sa uvedie iným spôsobom alebo sa spotrebiteľovi sprístupní na požiadanie.

Sohľadom na rôzne formy dodávania potravín konečnému spotrebiteľovi v zariadeniach spoločného stravovania je potrebné uviesť, že za predajné jednotky sa nepovažujú potraviny v porciových téglíkoch (napr. džemy, med, horčica), ktoré sa v zariadeniach spoločného stravovania podávajú hosťom ako súčasť jedla. V takých prípadoch preto bude postačujúce, keď sa informácie o potravinách uvedú na viackusovom balení.

(Poznámka: Konečný spotrebiteľ musí mať v každom prípade k dispozícii povinné informácie o alergénoch.)

2.2 Zoznam povinných údajov (článok 9 nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom)

2.2.1 Môže prevádzkovateľ potravinárskeho podniku použiť v „návode na použitie“ symbol panvice alebo rúry na pečenie bez uvedenia slov „panvica“ alebo „rúra na pečenie“?

Nie, nie je to možné. Povinné údaje, ako je návod na použitie, sa musia označiť slovami alebo číslami. Na vyjadrenie takýchto údajov sa piktogramy alebo symboly používajú len ako doplnkové prostriedky.

Komisia však môže v budúcnosti prijať delegované/vykonávacie akty, na základe ktorých bude možné vyjadriť jeden alebo viac povinných údajov prostredníctvom piktogramov alebo symbolov namiesto slov alebo čísiel.

2.3 Vymedzenie pojmu „najväčšia plocha“, pokiaľ ide o minimálnu veľkosť písma na prezentáciu povinných údajov (článok 13 ods. 3), vynechanie určitých povinných údajov (článok 16 ods. 2) a výnimku z povinného označenia výživovej hodnoty (príloha V bod 18)

2.3.1 Ako sa určuje „najväčšia plocha“, najmä pokiaľ ide o plechovice alebo fľaše?

Ak ide o pravouhlé balenie alebo balenie škatulového tvaru, určenie „najväčšej plochy“ je jednoduché; t. j. jedna celá strana príslušného balenia (výška x šírka).

Pri valcovitých tvaroch (napr. plechovice) alebo fľašových baleniach (napr. fľaše), ktoré majú často nerovný tvar, je určenie najväčšej plochy zložitejšie. Pri valcovitých alebo fľašových baleniach, ktorých tvar je často nerovný, možno pojem „najväčšia plocha“ objasniť pragmaticky napríklad ako plochu okrem vrchnej časti, spodnej časti, prehybu na hornej a dolnej časti plechovice, ramien a hrdla fliaš a uzatvárateľných pohárov.

2.4 Označovanie alergénov [v prípade balených potravín] (článok 21 ods. 1 písm. b) a príloha II)

2.4.1 Ak názov zložky čiastočne obsahuje názov látky spôsobujúcej/výrobku spôsobujúceho alergie alebo neznášanlivost' (napr. nemecké slovo „milchpulver“ označujúce

„sušené mlieko“) v jednom slove, je potrebné zdôrazniť celý názov zložky alebo len časť odkazujúcu na látku spôsobujúcu/výrobok spôsobujúci alergie alebo neznášanlivosť (milchpulver alebo milchpulver)?

Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov musia pri uvádzaní zložiek zdôrazniť názov látky/výrobku, ktorý zodpovedá názvu uvedenému v prílohe II k nariadeniu o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom. Preto je potrebné zdôrazniť tú časť názvu zložky, ktorá zodpovedá látke/výrobku uvedeným v prílohe II (napr. „**milchpulver**“). V zmysle pragmatického prístupu by sa však zdôraznenie celého názvu príslušnej zložky (napr. „**milchpulver**“) taktiež považovalo za zodpovedajúce právnym požiadavkám.

Je zrejmé, že ak názov zložky pozostáva z viacerých oddelených slov, zdôrazní sa len látka spôsobujúca/výrobok spôsobujúci alergie alebo neznášanlivosť (napr. „poudre de lait“, „latte in polvere“).

2.4.2 Ak všetky zložky potraviny predstavujú látky alebo výrobky spôsobujúce alergie alebo neznášanlivosť, ako sú uvedené v prílohe II k nariadeniu o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ako možno zdôrazniť ich prítomnosť?

Ak všetky zložky potraviny predstavujú látky spôsobujúce alergie alebo neznášanlivosť, musia byť všetky uvedené v zozname zložiek a musia sa zdôrazniť. V súvislosti s prostriedkami na zabezpečenie tohto zdôraznenia, napríklad prostredníctvom písma, štýlu alebo farby pozadia, existuje určitá pružnosť. Ak sú všetky zložky uvedené v prílohe II, je nevyhnutné zdôrazniť ich oproti ostatným povinným informáciám, ako napríklad slovo „zložky“, keď uvádza zoznam zložiek.

Dôrazom na látky spôsobujúce alergie alebo neznášanlivosť v zozname zložiek sa zabezpečuje, aby spotrebiteľia ďalej kontrolovali zoznam zložiek. Tak si budú môcť spotrebiteľia, ktorí trpia na potravinovú alergiu alebo neznášanlivosť (najmä pokiaľ je spôsobená látkami, ktoré nie sú uvedené v nariadení o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ako napr. hrach), informovane vyberať potraviny, ktoré sú pre nich bezpečné.

2.4.3 Ako uvádzať prítomnosť látok alebo výrobkov spôsobujúcich alergie alebo neznášanlivosť na obaloch alebo nádobách potravín, ktorých najväčšia plocha je menšia ako 10 cm²?

Ak ide o obaly alebo nádoby potravín, ktorých najväčšia plocha je menšia ako 10 cm², zoznam zložiek možno vynechať. Ak však chýba zoznam zložiek, je nevyhnuté uviesť prítomnosť látok alebo výrobkov spôsobujúcich alergie alebo neznášanlivosť v príslušnej potravine, a to tak, že za slovo „obsahuje“ sa uvedie názov látky spôsobujúcej/výrobku spôsobujúceho alergie alebo neznášanlivosť.

V tomto prípade sa takisto uplatňuje všeobecné pravidlo, podľa ktorého nie je potrebné uviesť prítomnosť látok alebo výrobkov spôsobujúcich alergie alebo neznášanlivosť, pokiaľ názov potraviny jednoznačne odkazuje na príslušnú látku alebo príslušný

výrobok. V takomto prípade takisto nie je potrebné zdôraznenie ani iné zvýraznenie látok alebo výrobkov spôsobujúcich alergie alebo neznášanlivosť.

2.5 Označovanie alergénov [nebalené potraviny] (článok 44)

2.5.1 Môže prevádzkovateľ potravinárskeho podniku poskytnúť informácie o látkach alebo výrobkoch, ktoré spôsobujú alergie alebo neznášanlivosť a ktoré sa používajú pri výrobe alebo príprave nebalených potravín, len na žiadosť spotrebiteľa?

Nie. Pokiaľ sa pri výrobe nebalených potravín používajú látky uvedené v prílohe II, poskytnutie informácií o alergénoch/neznášanlivosti je povinné. Informácie musia byť k dispozícii a ľahko dostupné, aby bol spotrebiteľ informovaný, že príslušná nebalená potravina obsahuje alergény alebo látky spôsobujúce neznášanlivosť. Informácie o alergénoch/neznášanlivosti preto nemožno poskytnúť len na žiadosť spotrebiteľa.

2.5.2 Môže prevádzkovateľ potravinárskeho podniku poskytnúť informácie o látkach alebo výrobkoch, ktoré spôsobujú alergie alebo neznášanlivosť a ktoré sa používajú pri výrobe alebo príprave nebalených potravín, inými prostriedkami ako prostredníctvom etikety vrátane nástrojov modernej technológie alebo verbálnej komunikácie?

Členské štáty môžu prijať vnútroštátne opatrenia týkajúce sa prostriedkov, ktorými sa sprístupnia informácie o alergénoch. V zásade všetky komunikačné prostriedky, pokiaľ ide o poskytovanie informácií o potravinách vrátane informácií o alergénoch/neznášanlivosti, môžu spotrebiteľovi umožniť rozhodnúť sa na základe informácií, napr. etiketa, iný sprievodný materiál alebo iné prostriedky vrátane nástrojov modernej technológie alebo verbálnej komunikácie (t. j. preukázateľné ústne informácie).

V prípade, že vnútroštátne opatrenia neexistujú, na nebalené potraviny sa vzťahujú ustanovenia nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom týkajúce sa balených potravín, pokiaľ ide o označenie látok alebo výrobkov spôsobujúcich alergie alebo neznášanlivosť. Tieto informácie teda musia byť ľahko viditeľné, jasne čitateľné a v prípade potreby nezmazateľné. To znamená, že pokiaľ členské štáty neprijali osobitné vnútroštátne opatrenia, informácie o alergénoch/neznášanlivosti sa musia poskytnúť písomne.

2.5.3 Môžu členské štáty prostredníctvom vnútroštátnych opatrení umožniť, aby sa informácie o látkach alebo výrobkoch, ktoré spôsobujú alergie alebo neznášanlivosť a ktoré sa používajú pri výrobe alebo príprave nebalených potravín, poskytovali len na žiadosť spotrebiteľa?

Poskytnutie informácií o alergénoch „na požiadanie“ sa nepovažuje za „spôsob poskytnutia informácií“. V zmysle pragmatického prístupu sa však vo vnútroštátnych opatreniach môže indikatívne ustanovovať, že podrobné informácie o alergénoch/neznášanlivosti v súvislosti s výrobou alebo prípravou nebalených

potravín sa môžu spotrebiteľovi poskytnúť na požiadanie pod podmienkou, že prevádzkovateľ potravinárskeho podniku uvedie na nápadnom mieste a tak, aby to bolo ľahko viditeľné, jasne čitateľné a v prípade potreby nezmazateľné, že uvedené informácie možno získať na požiadanie. Táto kombinácia by už spotrebiteľovi naznačila, že príslušná nebalená potravina obsahuje alergény/látky spôsobujúce neznášanlivosť a že uvedené informácie sú k dispozícii a ľahko dostupné.

2.6 Predaj na diaľku (články 8 a 14)

2.6.1 Ak sa potraviny ponúkajú v rámci predaja na diaľku, kto je zodpovedný

- a) poskytnutie informácií spotrebiteľom,
- b) za prítomnosť a presnosť informácií o potravinách?

Za informácie o potravinách je zodpovedný ten prevádzkovateľ potravinárskeho podniku, pod ktorého menom alebo obchodným menom sa potravina umiestňuje na trh. Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku (predajca na diaľku) musí zabezpečiť prítomnosť a presnosť poskytnutých informácií o potravine.

Ak ide o predaj potravín na diaľku, za poskytnutie povinných informácií o potravine pred kúpou je zodpovedný vlastník webovej lokality.

2.6.2 Aký druh informácií a v akej fáze by mal zodpovedný prevádzkovateľ potravinárskeho podniku poskytnúť v prípade predaja potravín na diaľku?

Pri predaji na diaľku je potrebné rozlišovať balené potraviny¹ a nebalené potraviny ponúkané na predaj.

➤ V prípade balených potravín:

Pred uskutočnením kúpy je zodpovedný prevádzkovateľ potravinárskeho podniku povinný sprístupniť všetky **povinné informácie o potravine**² okrem **dátumu minimálnej trvanlivosti alebo dátumu spotreby**. Pojem „povinné informácie o potravinách“ zahŕňa všetky informácie, ktoré sa podľa právnych predpisov EÚ vo všeobecnosti, a nielen podľa nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, musia poskytnúť konečnému spotrebiteľovi. Povinné informácie o potravinách by sa mali uvádzať buď v materiáloch podporujúcich predaj na diaľku, alebo by sa mali poskytnúť inými vhodnými prostriedkami, ktoré jasne určí prevádzkovateľ potravinárskeho podniku, a to bez účtovania dodatočných nákladov konečnému spotrebiteľovi.

¹ Pojem „balená potravina“ je vymedzený v článku 2 ods. 2 písm. e) nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom.

² Pojem „povinné informácie o potravinách“ je vymedzený v článku 2 ods. 2 písm. c) nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom.

Navyše zodpovedný prevádzkovateľ potravinárskeho podniku musí zabezpečiť, aby **pri dodaní** boli k dispozícii všetky **povinné údaje** (vrátane dátumu minimálnej trvanlivosti alebo dátumu spotreby).

➤ **V prípade nebalených potravín:**

Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku je povinný poskytnúť len informácie o alergénoch, pokiaľ sa vo vnútroštátnych opatreniach nevyžaduje poskytnutie všetkých alebo niektorých údajov uvedených v článkoch 9 a 10 nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom. Informácie o alergénoch alebo akékoľvek ďalšie údaje vyžadované podľa vnútroštátnych právnych predpisov by sa mali poskytnúť a) **pred uskutočnením kúpy**, a to buď prostredníctvom uvedenia v materiáloch podporujúcich predaj na diaľku, alebo prostredníctvom iných vhodných prostriedkov, ktoré prevádzkovateľ potravinárskeho podniku jasne určí, bez akýchkoľvek dodatočných nákladov pre konečného spotrebiteľa a b) **pri dodaní**.

2.6.3 Je prevádzkovateľ potravinárskeho podniku v súlade so smernicou 2011/91/EÚ povinný pred uskutočnením kúpy poskytnúť „číslo dávky“ v prípade, keď sa balená potravinu umiestňuje na trh prostredníctvom predaja na diaľku?

Pojem "povinné informácie o potravinách" zahŕňa všetky údaje, ktorých poskytovanie konečnému spotrebiteľovi sa vyžaduje v predpisoch Únie. „Číslo dávky“ sa ustanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/91/EÚ z 13. decembra 2011 o identifikácii alebo rozlíšení dávky, do ktorej potraviny patria. Táto informácia však nie je určená pre konečného spotrebiteľa. Je to najmä nástroj na zabezpečenie vysledovateľnosti a nemá vplyv na výber spotrebiteľa. V kontexte pragmatického prístupu by teda poskytovanie takýchto informácií pred uskutočnením kúpy nemalo byť povinné.

2.7 Zoznam zložiek (články 18 a 20)

2.7.1 Je potrebné uvádzať v zozname zložiek umelo vyrobené nanomateriály? Existujú nejaké výnimky?

Všetky zložky prítomné vo forme umelo vyrobených nanomateriálov sa musia jasne uviesť v zozname zložiek. Za názvy týchto zložiek sa musí uviesť slovo „nano“ v zátvorkách.

V zozname zložiek nie je potrebné uvádzať umelo vyrobené nanomateriály, pokiaľ sú vo forme jednej z nasledujúcich zložiek:

- prídavné látky v potravinách a potravinárske enzýmy:
 - ktoré sa nachádzajú v danej potravine iba na základe skutočnosti, že ich obsahovala jedna alebo viaceré zložky tejto potraviny v súlade so zásadou prenosu uvedenou v článku 18 ods. 1 písm. a) a b) nariadenia (ES) č. 1333/2008, a v konečnom výrobku nemajú žiadnu technologickú funkciu, **alebo**

- ktoré sa používajú ako pomocné látky pri spracovaní;
- nosiče a látky, ktoré nie sú prídavnými látkami v potravinách, ale používajú sa rovnako a na rovnaký účel ako nosiče, a ktoré sa používajú len v nevyhnutnom množstve;
- látky, ktoré nie sú prídavnými látkami v potravinách, ale používajú sa rovnako a na rovnaký účel ako technologické pomocné látky a nachádzajú sa v konečnom výrobku, aj keď v pozmenenej forme.

2.8 Prechodné opatrenia (článok 54)

2.8.1 Môže prevádzkovateľ potravinárskeho podniku umiestniť na trh výrobky označené v súlade s nariadením o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom pred 13. decembrom 2014?

Áno, prevádzkovatelia potravinárskych podnikov môžu pred 13. decembrom 2014 umiestniť na trh výrobky označené v súlade s nariadením o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom pod podmienkou, že to nie je v rozpore s požiadavkami na označovanie ustanovenými v smernici 2000/13/ES, ktorá sa bude uplatňovať až do 12. decembra 2014.

Napríklad podľa smernice 2000/13/ES sa musí „minimálna doba trvanlivosti“ uvádzať v tom istom zornom poli ako názov, pod ktorým sa výrobok predáva, netto množstvo (v prípade balených potravín) a skutočný obsah alkoholu (v prípade nápojov, ktoré obsahujú viac ako 1,2 % objemu alkoholu). Podľa nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom už nie je potrebné uvádzať „minimálnu dobu trvanlivosti“ v tom istom zornom poli. Ak by sa prevádzkovatelia potravinárskych podnikov v tomto prípade riadili ustanoveniami nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom pred jeho nadobudnutím platnosti, t. j. pred 13. decembrom 2014, porušili by smernicu 2000/13/ES.

2.9 Uvádzanie a označovanie zložiek (príloha VII)

2.9.1 Je možné na etikete uviesť tvrdenie: „čiastočne stužený repkový alebo palmový olej“, ak výrobca zmení zdroj rastlinného oleja?

Nie, uvedené označenie by nebolo v súlade s nariadením o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom. Na etikete nemožno uviesť informácie, ktoré nie sú presné alebo dostatočne konkrétne, pokiaľ ide o vlastnosti potraviny, na základe ktorých by spotrebiteľ mohol byť uvedený do omylu.

2.9.2 Je zoznam označujúci osobitný rastlinný pôvod povinný v súvislosti so všetkými potravinami, ktoré obsahujú oleje alebo tuky rastlinného pôvodu, bez ohľadu na množstvo oleja alebo tuku v potravine?

Áno, je povinný bez ohľadu na množstvo oleja alebo tuku v príslušnej potravine.

2.10 Dátum zmrazenia alebo dátum prvého zmrazenia v prípadoch, keď bol výrobok zmrazený viac ako raz, na etikete na mrazenom mäse, mrazených mäsových prípravkoch a mrazených nespracovaných produktoch rybolovu (príloha III)

2.10.1 Je povinné uvádzať dátum zmrazenia alebo dátum prvého zmrazenia v prípadoch, keď bol výrobok zmrazený viac ako raz, na etikete na nebalenom mrazenom mäse, mrazených mäsových prípravkoch a mrazených nespracovaných produktoch rybolovu?

Nie. Dátum zmrazenia sa musí uvádzať len na etikete na balenom mrazenom mäse, mrazených mäsových prípravkoch a mrazených nespracovaných produktoch rybolovu. Členské štáty sa môžu rozhodnúť rozšíriť túto požiadavku na nebalené výrobky.

2.10.2 Ako sa v nariadení o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom vymedzuje pojem „nespracované produkty rybolovu“?

Medzi produkty rybolovu patria všetky morské alebo sladkovodné živočíchy (okrem živých lastúrnikov, živých ostnatokožcov, živých plášťovcov a živých ulitníkov a všetkých cicavcov, plazov a žiab), a to voľne žijúce alebo chované vrátane všetkých jedlých foriem, častí a výrobkov z týchto živočíchov. Nespracované produkty rybolovu sú produkty rybolovu, ktoré neprešli spracovaním a zahŕňajú výrobky, ktoré boli delené, rozkúskované, oddelené, nakrájané na plátky, vykostené, jemne rozomleté, zbavené kože, mleté, narezané, očistené, orezané, chladené, mrazené, hlbokozmrazené alebo rozmrazené.

2.10.3 Ako sa má vyjadriť dátum zmrazenia?

Dátum zmrazenia alebo dátum prvého zmrazenia sa musí uvádzať takto:

- pred samotným dátumom sa uvádza „zmrazené ...“;
- za týmto slovom nasleduje samotný dátum alebo odkaz na miesto na etikete, kde je dátum uvedený;
- dátum pozostáva z dňa, mesiaca a roka v danom poradí a v nekódovanej podobe, napr. „zmrazené DD/MM/RRRR“.

2.11 Uvedenie údajov o prítomnosti pridanej vody spolu s názvom potraviny (príloha VI bod 6)

Cieľom tejto požiadavky je chrániť spotrebiteľa pred nekalými a zavádzajúcimi praktikami v súvislosti s mäsovými a produktmi rybolovu, ktoré vyzerajú ako výsek, kus, plátok, porcia alebo jatočne upravené mäso alebo výsekové mäso, kus, plátok, porcia, filety alebo celý produkt rybolovu a ku ktorým sa počas výrobného procesu v rámci technológie neodôvodnene pridala voda. Spotrebitelia nepredpokladajú, že v uvedených potravinách bude značné množstvo vody. Pridaním vody sa môže zvýšiť váha mäsových prípravkov/prípravkov z produktov rybolovu. Spotrebiteľ preto bude môcť na prvý pohľad odlíšiť takéto potraviny na základe uvedenia prítomnosti pridanej vody v názve týchto potravín.

2.11.1 V ktorých prípadoch sa musí v názve potraviny uvádzať prítomnosť pridanej vody, ak voda tvorí viac ako 5 % hmotnosti hotového výrobku?

Ak voda tvorí viac ako 5 % hmotnosti hotového výrobku, prítomnosť pridanej vody sa musí uvádzať v názve potraviny v týchto prípadoch:

- mäsové výrobky a mäsové prípravky, ktoré vyzerajú ako výsek, kus, plátok, porcia alebo jatočne upravené telo z mäsa;
- produkty rybolovu a upravené produkty rybolovu, ktoré vyzerajú ako výsekové mäso, kus, plátok, porcia, filet alebo celý produkt rybolovu.

O otázke, či potravinový výrobok spĺňa tieto požiadavky, rozhodujú v jednotlivých prípadoch najmä prevádzkovatelia potravinárskych podnikov a neskôr členské štáty v rámci kontrolných činností. V tejto súvislosti je potrebné brať do úvahy vzhľad potraviny. Uvedené označenie sa indikatívne nevyžaduje v prípade potravín, ako sú klobásky (napr. mortadela, hot dog), krvavnice, sekaná, mäsová/rybacia paštéta, mäsové/rybacie guľky.

2.12 Označenie netto množstva (príloha IX body 4 a 5)

2.12.1 Ak sa na balených potravinách pozostávajúcich z niekoľkých jednotlivo balených položiek, ktorých veľkosť môže byť rôzna, uvádza netto množstvo, uvádza prevádzkovateľ potravinárskeho podniku takisto celkový počet jednotlivých balení? Môže sa uvádzať priemerný počet?

V prípade balených potravín pozostávajúcich z dvoch alebo viacerých jednotlivých balení, ktoré sa nepovažujú za predajné jednotky a ktoré neobsahujú rovnaké množstvo rovnakého výrobku, sa okrem netto množstva celkového balenia uvádza aj celkový počet takýchto jednotlivých balení.

Výnimočne sa môže uvádzať priemerný počet v prípadoch, keď v rámci správnych výrobných postupov nie je možné presne uviesť celkový počet jednotlivých balení z technických (neexistuje kontrola počtu kusov) alebo iných výrobných obmedzení. Takisto sa môže použiť pojem „približne“ alebo podobné znenie/skratka.

2.12.2 V nariadení sa ustanovuje, že „ak ide o glazúrovanú potravinu, uvádza sa jej netto hmotnosť bez glazúry“. To znamená, že v takých prípadoch bude netto hmotnosť potraviny rovnaká ako netto hmotnosť v pevnom stave bez média. Je potrebné uvádzať na etikete aj „netto hmotnosť“, aj „netto hmotnosť v pevnom stave bez média“?

Ak ide o potravinu v pevnom stave, ktorá je prítomná v kvapalnom médiu, musí sa okrem netto hmotnosti/množstva uviesť aj netto hmotnosť potraviny v pevnom stave bez tohto média. Na účely tohto bodu sa mrazená alebo hlbokozmrazená voda považuje za kvapalné médium, s ktorým súvisí povinnosť uvádzať na etikete informácie o netto hmotnosti, ako aj o netto hmotnosti v pevnom stave bez média. Navyše v nariadení o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom sa stanovuje, že ak ide o glazúrovanú mrazenú alebo hlbokozmrazenú potravinu, do netto hmotnosti sa nezahŕňa samotná glazúra (netto hmotnosť bez glazúry).

Netto hmotnosť glazúrovanej potraviny, ktorá sa uvádza na výrobku, je preto rovnaká ako netto hmotnosť v pevnom stave bez média. Vzhľadom na túto skutočnosť, ako aj na potrebu zabrániť zavádzaniu spotrebiteľa, bude možné uvádzať tieto netto údaje:

- dvojitý údaj:
 - netto hmotnosť: X g a
 - netto hmotnosť v pevnom stave bez média: X g;
- porovnávací údaj:
 - netto hmotnosť = netto hmotnosť v pevnom stave bez média = X g;
- jeden údaj:
 - netto hmotnosť v pevnom stave bez média X g.

3 Označovanie výživovej hodnoty

3.1 *Vzťahujú sa pravidlá označovania výživovej hodnoty ustanovené v nariadení o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom na všetky potraviny? (článok 29)*

Uvedené pravidlá sa nevzťahujú na tieto potraviny, ktoré majú svoje vlastné pravidlá označovania výživovej hodnoty:

- výživové doplnky;
- prírodné minerálne vody;
- potraviny na osobitné výživové účely, pokiaľ neexistujú špecifické ustanovenia týkajúce sa osobitných aspektov označovania výživovej hodnoty (pozri takisto smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/39/ES zo 6. mája 2009 o potravinách na osobitné výživové účely a osobitné smernice uvedené v článku 4 ods. 1 uvedenej smernice).

3.2 *Čo je potrebné uvádzať? (články 13, 30, 32, 34 a 44, prílohy IV a XV)*

Povinné označenie výživovej hodnoty musí okrem množstva každej živiny, na ktorú sa vzťahuje výživové tvrdenie, alebo inej látky, na ktorú sa vzťahuje výživové alebo zdravotné tvrdenie, obsahovať tieto údaje:

Energetická hodnota a množstvo tuku, nasýtených mastných kyselín, sacharidov, cukrov, bielkovín a soli.

Energetická hodnota sa musí uvádzať v kJ (kilojouly) aj v kcal (kilokalórie). Najprv sa uvedie hodnota v kilojouloch a potom v kilokalóriách. Môže sa použiť skratka kJ/kcal.

Poradie uvedenia informácií je takéto:

Energetická hodnota
tuky
z toho
- nasýtené mastné kyseliny,
sacharidy
z toho
- cukry

bielkoviny

sol'

Uvedené údaje sa prezentujú v podobe tabuľky s číslami pod sebou, ak to priestor dovoľuje. Ak priestor nedovoľuje uviesť informácie v podobe tabuľky, môžu sa uvádzať v riadkoch.

Na označenie výživovej hodnoty sa uplatňujú ustanovenia týkajúce sa minimálnej veľkosti písma, pričom príslušné údaje sa musia vytlačiť písmom takej veľkosti, že stredná výška písma je väčšia alebo sa rovná 1,2 mm. V prípade balení alebo nádob, ktorých najväčšia plocha je menšia ako 80 cm², je stredná výška písma minimálne 0,9 mm. Stredná výška písma je vymedzená v prílohe IV nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom. [Pozn.: Od povinného označenia výživovej hodnoty sú oslobodené potraviny v baleniach alebo nádobách, ktorých najväčšia plocha je menšia ako 25 cm² (pozri časť 3.5 bod 18).]

Ak je energetická hodnota alebo množstvo živín vo výrobku zanedbateľné, informácie o týchto prvkoch možno nahradiť tvrdením, ako napríklad „obsahuje zanedbateľné množstvá...“, ktoré sa uvádza v tesnej blízkosti označenia výživovej hodnoty, ak je uvedené (v súvislosti s pojmom „zanedbateľné množstvo“ pozri otázku v časti 3.15).

V prípade nebalených potravín možno v označení obsahu živín uviesť len energetickú hodnotu alebo energetickú hodnotu spolu s množstvom tuku, nasýtených mastných kyselín, cukrov a soli.

3.3 Aké je referenčné množstvo v prípade označenia výživovej hodnoty? (články 32, 33, príloha XV)

V súvislosti s vitamínmi a minerálnymi látkami pozri otázku v časti 3.7.

Množstvo živín sa uvádza v gramoch (g) na 100 g alebo 100 ml a energetická hodnota v kilojouloch (kJ) a kilokalóriách (kcal) na 100 g alebo 100 ml potraviny.

Dodatočne sa môžu uviesť na porciu/konzumnú jednotku potraviny. Porciu alebo konzumnú jednotku musí spotrebiteľ ľahko spoznať, množstvo porcie alebo konzumnej jednotky musí byť uvedené na etikete v tesnej blízkosti označenia výživovej hodnoty a na etikete sa musí uvádzať počet porcií alebo konzumných jednotiek v balení.

Navyše sa takisto môže vyjadriť energetická hodnota a množstvo tuku, nasýtených mastných kyselín, sacharidov, cukrov, bielkovín a soli, a to ako percentuálny podiel referenčných príjmov uvedených v nasledujúcej tabuľke na 100 g alebo 100 ml. Dodatočne k forme vyjadrenia podielu na 100 ml alebo 100 g alebo namiesto nej možno uviesť percentuálny podiel referenčných príjmov na porciu/konzumnú jednotku.

Energia alebo živina	Referenčný príjem
Energetická hodnota	8 400 kJ/2 000 kcal
Celkový obsah tuku	70 g
Nasýtené mastné kyseliny	20 g
Sacharidy	260 g
Cukry	90 g
Bielkoviny	50 g
Soľ	6 g

Ak sa percentuálny podiel referenčných príjmov vyjadruje na 100 g alebo 100 ml, v označení výživovej hodnoty sa uvedie toto oznámenie: „Referenčný príjem priemerného dospelého (8 400kJ/2 000kcal)“.

V prípade nebalených potravín sa označenie výživovej hodnoty môže vyjadriť len na jednu porciu alebo konzumnú jednotku.

3.4 Môžu sa použiť iné formy vyjadrenia? (článok 35)

Okrem uvedených foriem vyjadrenia (na 100 g/100 ml, na porciu, percentuálny podiel referenčného príjmu) a prezentácie (názov živiny, číselná hodnota) možno na vyjadrenie a/alebo prezentáciu použiť ďalšie formy, napr. grafické zobrazenia alebo symboly:

- vychádzajú z dôkladného a nezávislého spotrebiteľského prieskumu a neuvádzajú spotrebiteľov do omylu;
- ich vytvorenie je výsledkom konzultácií so širokou škálou skupín zúčastnených strán;
- ich cieľom je uľahčiť spotrebiteľovi pochopenie prínosu a významu potraviny z hľadiska energetickej a výživovej hodnoty stravy;
- ak ide o iné formy vyjadrenia, tieto formy vychádzajú buď z harmonizovaných referenčných príjmov stanovených v prílohe XIII alebo, ak tieto neexistujú, zo

všeobecne prijatého vedeckého odporúčania týkajúceho sa príjmu energie alebo živín;

- sú objektívne a nediskriminačné a
- nevytvárajú prekážky voľnému pohybu tovaru.

3.5 Aké výnimky existujú? (článok 16 ods. 4 a článok 44 ods. 1 písm. b), príloha V)

Z požiadavky na povinné označenie výživovej hodnoty sú okrem prípadov, keď sa uvádza výživové alebo zdravotné tvrdenie, vyňaté tieto výrobky:

1. nespracované výrobky, ktoré pozostávajú z jedinej zložky alebo kategórie zložiek;
2. spracované výrobky, ktoré boli spracované len zrením a ktoré pozostávajú z jedinej zložky alebo kategórie zložiek;
3. vody určené na ľudskú spotrebu vrátane vôd, v ktorých sú jedinými pridanými zložkami oxid uhličitý a/alebo arómy;
4. byliny, koreniny alebo ich zmesi;
5. soľ a náhrady soli;
6. stolové sladidlá;
7. kávové extrakty a čakankové extrakty, celé alebo mleté kávové zrná a celé alebo mleté kávové zrná bez kofeínu;
8. bylinné a ovocné odvary, čaj, čaj bez kofeínu, instantný alebo rozpustný čaj alebo čajový extrakt, instantný alebo rozpustný čaj bez kofeínu alebo instantný či rozpustný čajový extrakt bez kofeínu, ktoré neobsahujú iné pridané zložky ako arómy, ktoré nemenia výživovú hodnotu čaju;
9. kvasné octy a octové náhrady vrátane tých, v ktorých sú jedinými pridanými zložkami arómy;
10. arómy;
11. prídavné látky v potravinách;
12. technologické pomocné látky;
13. potravinárske enzýmy;
14. želatína;
15. želírovacie zmesi;
16. droždie;

17. žuvačky;

18. potraviny v obaloch alebo nádobách, ktorých najväčšia plocha je menšia ako 25 cm²;

19. potraviny vrátane remeselne vyrábaných výrobkov, ktoré výrobca malých množstiev výrobkov priamo dodáva konečnému spotrebiteľovi alebo miestnym maloobchodným zariadeniam priamo dodávajúcim konečnému spotrebiteľovi;

20. alkoholické nápoje (ktoré obsahujú viac ako 1,2 objemového percenta alkoholu);

21. nebalené potraviny (pokiaľ to nevyžadujú vnútroštátne opatrenia).

Pri dobrovoľnom poskytovaní informácií o výživovej hodnote je potrebné dodržiavať pravidlá týkajúce sa povinného označenia výživovej hodnoty. Treba však mať na pamäti:

- Označenie výživovej hodnoty nie je povinné v prípade alkoholických nápojov a môže sa obmedziť na energetickú hodnotu. Nevyžaduje sa žiadny osobitný formát.
- V prípade nebalených potravín stačí v označení výživovej hodnoty uviesť len energetickú hodnotu alebo energetickú hodnotu a množstvo tuku, nasýtených mastných kyselín, cukrov a soli. Môže sa uvádzať len na porciu alebo stravnú jednotku pod podmienkou, že sa uvedie množstvo porcie/stravnej jednotky a počet porcií/konzumných jednotiek.

3.6 Ktoré ďalšie živiny možno uviesť? (článok 30 ods. 2, články 32, 33 a 34, príloha XV)

Povinné označenie výživovej hodnoty možno takisto doplniť o uvedenie množstva jednej alebo viacerých z týchto látok:

- a) mononenasýtené mastné kyseliny;
- b) polynenasýtené mastné kyseliny;
- c) alkoholické cukry (polyoly);
- d) škrob;
- e) vláknina,
- f) vitamíny a minerálne látky (pozri takisto časť 3.7).

Poradie uvedenia informácií je v prípade potreby takéto:

Energetická hodnota
tuky

<p>z toho</p> <ul style="list-style-type: none"> - nasýtené mastné kyseliny, - mononenasýtené mastné kyseliny, - polynenasýtené mastné kyseliny <p>sacharidy</p> <p>z toho</p> <ul style="list-style-type: none"> - cukry, - alkoholické cukry (polyoly), - škrob <p>vláknina</p> <p>bielkoviny</p> <p>soľ</p> <p>vitamíny a minerálne látky</p>
--

Uvedené údaje sa prezentujú v podobe tabuľky s číslami pod sebou, ak to priestor dovoľuje. Ak priestor nedovoľuje uviesť informácie v podobe tabuľky, môžu sa uvádzať v riadkoch.

Tieto živiny sa uvádzajú v gramoch (g)³ na 100 g alebo 100 ml a môžu sa dodatočne uvádzať na porciu alebo konzumnú jednotku výrobku.

V prípade nebalených potravín sa označenie výživovej hodnoty môže uvádzať len na jednu porciu alebo konzumnú jednotku.

³ Pozri aj osobitné merné jednotky pre vitamíny a minerálne látky uvedené v tabuľke v časti 3.7.

3.7 Ktoré vitamíny a minerálne látky sa môžu uvádzať na etikete? Aké podmienky sa stanovujú pre minimálne množstvo vo výrobku? Ktorá jednotka by sa mala použiť na označenie? (článok 30 ods. 2, článok 32 ods. 2 a 3, článok 33 ods. 1, príloha XIII)

Na etikete možno uvádzať ktorýkoľvek z vitamínov alebo ktorúkoľvek z minerálnych látok uvedených v nasledujúcej tabuľke, pokiaľ sú prítomné vo významných množstvách. Významné množstvo sa vypočíta takto:

- 15 % referenčných výživových hodnôt uvedených v nasledujúcej tabuľke obsiahnutých v 100 g alebo 100 ml, ak ide o iné výrobky ako nápoje,
- 7,5 % referenčných výživových hodnôt uvedených v nasledujúcej tabuľke obsiahnutých v 100 ml, ak ide o nápoje, alebo
- 15 % referenčných výživových hodnôt uvedených v nasledujúcej tabuľke na porciu, ak balenie obsahuje len jednu porciu.

Vitamíny a minerálne látky sa uvádzajú v jednotkách určených v nasledujúcej tabuľke a ako percentuálny podiel referenčných hodnôt uvedených v tejto tabuľke na 100 g alebo 100 ml. Tento údaj sa môže dodatočne uvádzať na porciu/konzumnú jednotku.

Vitamíny a minerálne látky, ktoré možno uvádzať	Referenčné výživové hodnoty (NRV*)
Vitamín A (µg)	800
Vitamín D (µg)	5
Vitamín E (mg)	12
Vitamín K (µg)	75
Vitamín C (mg)	80
Vitamín B1 (mg)	1,1
Vitamín B2 (mg)	1,4
Niacín (mg)	16
Vitamín B6 (mg)	1,4
Kyselina listová (µg)	200
Vitamín B12 (µg)	2,5
Biotín (µg)	50

Vitamíny a minerálne látky, ktoré možno uvádzať	Referenčné výživové hodnoty (NRV*)
Kyselina pantotenová (mg)	6
Draslík (mg)	2 000
Chlorid (mg)	800
Vápnik (mg)	800
Fosfor (mg)	700
Horčík (mg)	375
Železo (mg)	14
Zinok (mg)	10
Meď (mg)	1
Mangán (mg)	2
Fluorid (mg)	3,5
Selén (µg)	55
Chróom (µg)	40
Molybdén (µg)	50
Jód (µg)	150

***NRV = nutrition reference value (referenčná výživová hodnota)**

3.8 Ako možno určiť obsah živín v potravine? (článok 31 ods. 4)

Uvádzajú sa priemerné hodnoty založené na:

- analýze potraviny;
- výpočte zo známych alebo skutočných priemerných hodnôt použitých zložiek alebo
- všeobecne ustanovených a akceptovaných údajoch.

3.9 Ako možno určiť energetickú hodnotu potraviny? (článok 31 ods. 1, príloha XIV)

Energetická hodnota sa vypočíta pomocou týchto konverzných koeficientov:

Živina	Konverzný koeficient
sacharidy [s výnimkou alkoholických cukrov (polyolov)]	17 kJ/g – 4 kcal/g
alkoholické cukry (polyoly)	10 kJ/g – 2,4 kcal/g
bielkoviny	17 kJ/g – 4 kcal/g
tuky	37 kJ/g – 9 kcal/g
salatrimy	25 kJ/g – 6 kcal/g
alkohol (etanol)	29 kJ/g – 7 kcal/g
organické kyseliny	13 kJ/g – 3 kcal/g
vláknina	8 kJ/g – 2 kcal/g
erytritol	0 kJ/g – 0 kcal/g

3.10 *Je potrebné uvádzať obsah živín ako obsah živín v potravině „pripravenej na konzumáciu“ alebo „pri predaji“? (článok 31 ods. 3)*

Označenie výživovej hodnoty sa vyžaduje na potravině pri predaji, ale namiesto toho a tam, kde je to vhodné, sa môže uvádzať na potravině pripravenej na konzumáciu pod podmienkou, že je uvedený dostatočne podrobný návod na prípravu. Preto je možné uvádzať informácie o výživovej hodnote potravině „pripravenej na konzumáciu“ len na potravinách, ako je napríklad dehydrovaná instantná polievka.

3.11 *Kedy možno uviesť tvrdenie, že obsah soli je spôsobený výlučne prítomnosťou prirodzene sa vyskytujúceho sodíka? (článok 30 ods. 1)*

Tvrdenie, v ktorom sa uvádza, že obsah soli je spôsobený výlučne prítomnosťou prirodzene sa vyskytujúceho sodíka, možno uviesť v tesnej blízkosti označenia výživovej hodnoty na potravinách, ku ktorým sa nepridala soľ, ako napríklad mlieko, zelenina, mäso a ryby. Toto tvrdenie nemožno uviesť, ak sa soľ pridala pri spracovaní alebo ak je obsah soli spôsobený pridaním zložiek obsahujúcich soľ, ako sú napríklad šunka, syr, olivy, sardely atď.

3.12 *Možno energetickú hodnotu uviesť len v kcal, ak sa označenie výživovej hodnoty dobrovoľne opakovane uvádza v hlavnom zornom poli? (článok 32 ods. 1, príloha XV)*

Nie. Informácie o energetickej hodnote sa uvádzajú systematicky – všade sa uvádzajú v kJ (kilojouloch) aj kcal (kilokalóriách).

3.13 *Je možné uvádzať na etikete obsah zložiek nepovinných živín ako „omega 3 mastné kyseliny“ ako zložky polynenasýtených kyselín? (článok 30)*

Nie. Označenie výživovej hodnoty je uzavretý zoznam energetickej hodnoty a živín a nemožno ho doplniť o ďalšie informácie o výživovej hodnote (pozri však aj časť 3.14).

3.14 *Takisto sa musí uviesť množstvo živiny alebo inej látky, na ktoré sa vzťahuje výživové alebo zdravotné tvrdenie. Môže byť súčasťou označenia výživovej hodnoty? (články 30 a 49)*

Ak je živina, na ktorú sa vzťahuje výživové alebo zdravotné tvrdenie, súčasťou označenia výživovej hodnoty, dodatočné označenie na etikete sa nevyžaduje.

Ak živina alebo iná látka, na ktorú sa vzťahuje výživové alebo zdravotné tvrdenie, nie je súčasťou označenia výživovej hodnoty, množstvo živiny alebo inej látky sa musí uviesť na etikete v tesnej blízkosti označenia výživovej hodnoty (pozri aj časť 3.13).

3.15 *Je v prípade, ak výrobok obsahuje zanedbateľné množstvo živín, pri ktorom sa vyžaduje povinné označenie, alebo ak má zanedbateľnú energetickú hodnotu, nevyhnuté uviesť tieto živiny alebo energetickú hodnotu v tabuľke výživovej hodnoty? (článok 34 ods. 5)*

Nie, ak sú energetická hodnota alebo množstvo živín zanedbateľné, informácie o týchto prvkoch možno nahradiť tvrdením, ako napríklad „obsahuje zanedbateľné množstvá...“, ktoré sa uvádza v tesnej blízkosti označenia výživovej hodnoty.

Usmernením o odchýlkach sa môže pomôcť vymedziť, čo predstavuje zanedbateľné množstvo.

3.16 *Ktoré informácie o výživovej hodnote možno opakovane uvádzať na obale? (článok 30 ods. 3, článok 32 ods. 2 a článok 33)*

Niektoré povinné informácie o výživovej hodnote možno zopakovať na obale, v hlavnom zornom poli (bežne známom ako „predná strana balenia“), s použitím jedného z týchto formátov:

- energetická hodnota alebo

- energetická hodnota a množstvo tuku, nasýtených mastných kyselín, cukrov a soli.

Na toto opakované uvádzanie informácií sa uplatňujú pravidlá o minimálnej veľkosti písma (článok 13 ods. 2, príloha IV, pozri aj časť 3.2).

Pri opakovanom uvádzaní označenia výživovej hodnoty sa toto označenie uvádza v podobe zoznamu s vymedzeným a obmedzeným obsahom. V označení výživovej hodnoty, ktoré je uvedené v hlavnom zornom poli, sa nesmú uvádzať žiadne ďalšie informácie.

Pri opakovanom uvádzaní sa označenie výživovej hodnoty môže vyjadriť len na porciu/konzumnú jednotku (pod podmienkou, že v tesnej blízkosti označenia výživovej hodnoty je uvedené množstvo porcie/konzumnej jednotky a na obale je uvedený počet porcií/konzumných jednotiek). Okrem toho sa taktiež musí uvádzať energetická hodnota na 100 g alebo 100 ml.

3.17 Ak sa v hlavnom zornom poli („predná strana balenia“) opakovane uvádzajú informácie o výživovej hodnote v podobe percentuálneho podielu referenčných príjmov, je potrebné tieto informácie uviesť v povinnom označení výživovej hodnoty („zadná strana balenia“)? (článok 30 ods. 3, článok 32 ods. 4, článok 33, príloha XIII)

Ak sa informácie o výživovej hodnote dobrovoľne opakovane uvádzajú v hlavnom zornom poli („predná strana balenia“), musia sa uvádzať len informácie o energetickej hodnote alebo o energetickej hodnote a tukoch, nasýtených mastných kyselinách, cukroch a soli. Tieto informácie sa musia uvádzať taktiež v povinnom označení výživovej hodnoty („zadná strana balenia“). Tieto informácie z prednej strany balenia je však možné vyjadriť ako percentuálny podiel referenčných príjmov (dodatočne k absolútnym hodnotám), aj keď sa táto forma vyjadrenia nepoužíva v povinnom označení výživovej hodnoty.

3.18 Možno používať skratku RP? (články 32 a 33)

Vždy, keď sa použije skratka, napr. RP ako referenčný príjem, je potrebné ju niekde na obale uviesť v plnom znení. Oznámenie „Referenčný príjem priemerného dospelého (8 400 kJ/ 2 000 kcal)“ nemožno upraviť.

3.19 Možno používať skratku GDA? (články 32 a 33)

Cieľom nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom je harmonizovať obsah, vyjadrenie a prezentáciu informácií o výživovej hodnote, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom, vrátane nepovinných informácií. Vzhľadom na tento cieľ a na uplatňovanie článkov 32 a 33 nariadenia nie je možné používať pojem odporúčaná denná dávka (Guideline Daily Amount) ani jeho skratku GDA (pozri aj časť 3.18). Takisto je potrebné uviesť, že pojem referenčný príjem sa odlišuje od pojmu odporúčaná denná dávka, keďže pojem „referenčný príjem“ na rozdiel od pojmu „odporúčaná denná dávka“

nezahrňa odporúčanie týkajúce sa výživovej hodnoty. Neexistuje odporúčanie týkajúce sa výživy skonzumovať napríklad 20 g nasýtených mastných kyselín denne a spotrebiteľia by sa nemali domnievať, že to je minimálne množstvo potrebné na zachovanie zdravia.

3.20 *Je potrebné uvádzať dodatočné oznámenie: „Referenčný príjem priemerného dospelého (8 400 kJ/2 000 kcal)“ v tesnej blízkosti každého označenia výživovej hodnoty? (články 32 a 33)*

Áno, ak sú informácie vyjadrené ako percentuálny podiel referenčných príjmov na 100 g alebo 100 ml.

Nie, ak sú vyjadrené na porciu.

3.21 *Referenčné príjmy energie a živín sú stanovené pre dospelých. Možno energetickú hodnotu a množstvo živín vyjadriť dobrovoľne ako percentuálny podiel referenčných príjmov pre deti namiesto percentuálneho podielu referenčných príjmov pre dospelých alebo okrem neho? (článok 32 ods. 4, článok 36 ods. 3, článok 43, príloha XIII)*

Nie. Dobrovoľné uvádzanie referenčných príjmov pre osobitné skupiny obyvateľstva je dovolené, len ak boli prijaté ustanovenia Únie alebo vnútroštátne predpisy, ak ustanovenia Únie neexistujú.

Energetickú hodnotu a množstvo živín možno okrem ich vyjadrenia v absolútnych hodnotách vyjadriť len ako percentuálny podiel referenčných príjmov pre dospelých. V nariadení sa však požaduje, aby Komisia prijala vykonávacie akty týkajúce sa uvádzania referenčných príjmov pre osobitné skupiny obyvateľstva okrem referenčných príjmov pre dospelých, takže v budúcnosti môžu byť k dispozícii referenčné príjmy pre deti. Keďže uvedené ustanovenia Únie ešte neboli prijaté, členské štáty môžu prijať vnútroštátne predpisy ustanovujúce vedecky podložené referenčné príjmy pre uvedené skupiny obyvateľstva. Po skončení prechodného obdobia, t. j. od 13. decembra 2014, nebude možné uvádzať referenčné príjmy pre iné osobitné skupiny obyvateľstva, ako napríklad deti, pokiaľ sa v predpisoch Únie alebo vnútroštátnych predpisoch neustanovia vedecky podložené referenčné príjmy pre uvedené skupiny.

3.22 *Čo je konzumná jednotka? Možno na označenie porcie použiť piktogramy? Možno na označenie počtu porcií v balení použiť symbol \approx alebo \sim s významom „približne“? (článok 33)*

„Konzumná jednotka“ je jednotka, ktorú spotrebiteľ ľahko spozná a znamená jednotku, ktorá sa môže konzumovať samostatne. Jedna konzumná jednotka nemusí nevyhnutne predstavovať porciu. Napríklad jeden dielik tabuľky čokolády by mohla byť konzumnou jednotkou, ale porcia je viac ako jeden dielik čokolády.

Na označenie porcie alebo konzumnej jednotky možno používať symboly a piktogramy. V nariadení o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom sa vyžaduje len to,

aby konzumná jednotka alebo porcia bola na etikete ľahko rozoznateľná a aby sa uvádzalo jej množstvo. Ak sa používajú symboly alebo piktogramy, ich význam musí byť spotrebiteľovi jasný a nesmie ho uvádzať do omylu.

Prostredníctvom symbolu \approx alebo \sim pred počtom porcií alebo konzumných jednotiek možno označiť malé odchýlky v počte konzumných jednotiek alebo porcií vo výrobku.

3.23 *Možno na znázornenie živín a/alebo energetickej hodnoty použiť namiesto slov len ikony? (článok 34, príloha XV)*

Nie. Povinné a nepovinné informácie o výživovej hodnote sa musia uvádzať v určitom formáte, čo si vyžaduje, aby sa energetická hodnota a živiny uvádzali na etikete prostredníctvom ich názvov.

Všeobecná zásada, že povinné informácie sa musia uvádzať slovami a číslami, sa uplatňuje aj na prípady, keď sa informácie o výživovej hodnote uvádzajú dobrovoľne. Dodatočne možno použiť piktogramy a symboly.

3.24 *Ak sú výrobky určené na predaj vo viac ako jednej krajine, možno označenie výživovej hodnoty uvádzať okrem formátu, ktorý spĺňa požiadavky nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, aj vo formáte, ktorý sa vyžaduje v USA a Kanade? (články 30 a 34, prílohy XIV a XV)*

Nie. Označenie výživovej hodnoty vo formáte, ktorý sa vyžaduje v USA a Kanade, nie je v súlade s požiadavkami EÚ, keďže aj povinné, aj nepovinné informácie musia byť v súlade s pravidlami ustanovenými v nariadení o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom. Také označovanie by mohlo uvádzať spotrebiteľa do omylu, keďže v USA sa na výpočet energetickej hodnoty a množstva živín používajú odlišné konverzné koeficienty.

3.25 *Množstvo soli uvedené v povinnom označení výživovej hodnoty sa vypočíta pomocou vzorca: sol' = sodík \times 2,5. Musí sa do tohto výpočtu započítať každé množstvo sodíka pochádzajúceho z ktorejkoľvek zložky, napr. sodná soľ sacharínu, askorban sodný atď.?*

Áno, ekvivalent obsahu soli sa vždy odvodí z celkového obsahu sodíka v potravinovom výrobku pomocou vzorca: sol' = sodík \times 2,5.

3.26 *Kedy sa uplatňujú nové pravidlá označovania výživovej hodnoty? (články 49, 50, 54 a 55)*

Nové pravidlá označovania výživovej hodnoty sa uplatňujú od 13. decembra 2016. Potraviny, ktoré budú pred týmto dátumom uvedené na trh alebo ktoré budú pred týmto dátumom označované, sa budú predávať až do vypredania zásob. Ak sa podniky rozhodnú, že v lehote od 13. decembra 2014 do 12. decembra 2016 budú dobrovoľne uvádzať informácie o výživovej hodnote, musia pritom dodržiavať pravidlá týkajúce sa

prezentácie a obsahu ustanovené v nariadení o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom.

V prípade, že sa uvedú výživové a/alebo zdravotné tvrdenia alebo sa do potraviny pridajú vitamíny a/alebo minerálne látky, od 13. decembra 2014 musí byť povinné označovanie výživovej hodnoty v súlade s nariadením o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom.

3.27 *Môžu prevádzkovatelia prispôbiť svoje etikety novým pravidlám označovania výživovej hodnoty pred 13. decembrom 2014? Bolo by možné rozhodnúť sa pre čiastočné prijatie nových pravidiel označovania výživovej hodnoty alebo by sa v súvislosti s prijatím jedného z ustanovení vyžadovalo zabezpečenie súladu so všetkými ostatnými novými ustanoveniami? (články 54 a 55)*

Áno, prevádzkovatelia potravinárskych podnikov môžu namiesto toho, aby sa riadili pravidlami ustanovenými v smernici Rady 90/496/EHS z 24. septembra 1990 o nutričnom označovaní potravín, prijať pred 13. decembrom 2014 nové pravidlá označovania výživovej hodnoty. Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov, ktorí sa rozhodnú pre nové pravidlá označovania výživovej hodnoty, budú musieť zabezpečiť súlad so všetkými uvedenými pravidlami. Napríklad, ak sa používajú nové pravidlá týkajúce sa určenia významného množstva vitamínov a minerálnych látok, budú sa uplatňovať všetky nové pravidlá označovania výživovej hodnoty.